

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Parallela Geographica Italiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

§. 1. Descriptio Historica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13120

- S I- Cingomagum, & Cingomagus: vicus *Sesane*; Italix, & Gallix limes Plinio, in Tabulâ Hierosolymitanâ Gesdao, seu Gadao dicitur.
- N O. Brigantium vicus, seu castellum postea Virgantium: *Briançon.*
- RVM. Rama: hodie vicus *Rame*, Segusinorum limes. Artolica, corruptè Ariolica: hodie *Tuglia*, nobis *la Tuille.*
- MON- Graius, Liuiio Cremonis iugum: hodie *le petit S. Bernard.*
- TES } Cenifius: *le mont Cenis*; aliter M. Cinereus. Vesulus: *Monte Visò*, vel *Vesò*, ex quo Padus exoritur. Matrona, in Itinerariis Tabulis Alpibus Cotia: hodie *le Mont Geneure*, seu *Genebra.*
- FLVII } Druentia: *la Durance.*
 SEGV- } Doria Minor: *la Dorietta.*
 SINO- } Stura: *la Stoure.*
 RVM. } Orgus: *Orco.*
 Fontes Dorix Maioris: *la source de Doria Baltia.*

CAPVT IV.

De Populis Gallix Cispadana.

HI vulgò numerantur Ligures, Anamani, Boij, Lingones, Senones, & de quibus magna difficultas Gæfatæ.

§. I. *Descriptio Historica.*

NVM. I. *De Liguribus.*

NOMEN & ORIGO. Ligures è gente Celticâ fuerunt, vt optimè demonstrat Cluuerius, & à Græcis *Λιγυς*, & *Λιγυες* appellantur, itémque Ligustini: à Romanis Ligures nuncupati sunt. Eustathius & Stephanus volunt sic dictos à Ligure Fluuio; fabulæ. Idem Eustathius à quodam Ligure, quem Tzerzes facit Albionis fratrem, qui se opposuit Herculi vadenti ad Boues Gerionis:

AAaa iij

Paulus Diacon. Longob. lib. 2. cap. 16. à colligendis leguminibus, quorum ferax hæc regio, nomen habere putat.

MORES. Fortes sunt & minùs otiosi, quia colunt effectum solum, & sterile, *Diodorus Siculus lib. 4.* Mulieres in primis laboriosæ, cuius affert exemplum idem, & *Posidonius apud Strabonem*, de parturiente, quæ non nisi emissa à conductore, cessauit ab opere. *Strabo* ait eos viuere è re pecuariâ, & lacte, atque hordeaceo potu se sustentare. Patientissimi laborum describuntur, vnde *Liuius*, Ligures *durum in armis genus*; & *Maro* 2. *Georg.* *Assuetumque malo Ligurem.* Fallaces quoque depinguntur à *Virgilio*, & *Claudiano*. Itémque apud *Seruium* à *Catone* 2. *Originum*, vbi & *mendaces*, & *illiterati* dicuntur.

FINES Ligurum quidam ad Rhodanum Fl. *le Rhosne*, extendunt; ita *Scyllax*; & qui hætenus prodiit sub nomine *Heracleotæ Scymnus* eosdem Ligures vsque ad *Antium* promouet, vbi emendandum est *Arnum* pro *Antio*. Certè à plerisque *Luca* & *Pisæ* in Liguribus collocantur, & *Apuani* Ligures ad *Arnum* fluiuium promoti sunt, qui olim *Tusciam* terminus erat atque *Liguria*. *Augustus* *Liguria* finem voluit esse *Macram* amnem, *Magra*, vt discimus ex *Plinio*, qui deinceps à *Geographis* hîc fixus est. *Silius Italicus* poëticè *Liguriam* promouet ad lacum *Trafimenum* *le lac de Perouse*; transcendit etiam aliquando *Apenninum*, vt ex *Notitiâ Imperij*, & sequente paragrapho videbitur.

N V M. 2. De Anamanis.

NOMEN & ORIGO. Dicti sunt aliter *ANANES*, & *ANAMARES*. Quinam autem hi fuerint etiam diuinare non potuit callidissimus in hac arte *Cluuerius*; is credidisset eos esse *Ambarros*, nisi aliunde nouisset *Ambarros* cum aliis in nomen *Insubrium* transiisse. *Amici* & *socij Romanorum* extitere, quare in eorum agro *Placentia* *Colonia* facta est.

FINES. Ab occasu fluiui *Varusa Versa* à Liguribus separantur, alij *Tidonem* Fl. assignant, vt *Cluuerius*, *Tidone*, cui subscribimus: ab ortu *Taro* fluiui *Taro* diuiduntur à *Boiis*; à *Meridie* *Apennino* à Liguribus; denique *Pado* ad *Septentrionem* à *Lixuis*, & *Cenomannis*.

N V M. 3. De Boiis.

NOMEN & ORIGO. Boiorum in Galliâ Transalpinâ meminisse Cæsar, & vulgò creduntur incoluisse *le Bourbonois*: iunctique Lingonibus Tuscos expulerunt post Olymp. 64. an. 3. vt præmonuimus; & hæserunt in Italiâ donec à Romanis expulsi sunt, vel exterminati. De bellis Romanorum cum Boiis sæpe Polybius, & Liuius: vltimum legitur apud Liuium lib. 36. quando à P. Cornelio Nasica victi sunt, eodem Cornelio & M. Acilio Glabrione Coss. tumque dimidiâ agri parte multati. Tandem eiecti sunt ex Italiâ vt tradunt Polybius & Strabo; sed modum, & tempus non explicant.

FINES. *Ab Occidente* Taro Fl. separabantur ab Anamanis; Idice Fl. *à Lingonibus ab Oriente*; Apennino *à Meridie* à Liguri- bus; *à Septentrione* denique Pado à Cenomanis, & Venetis.

N V M. 4. De Lingonibus.

NOMEN & ORIGO. Dicti sunt à Lingonibus Gallis quorum vrbs Andomatunum *Langres*. Ita cum Boiis coniuncti sunt, vt vnâ gentem conflasse videantur; quare Polybius lib. 2. Boios Senonibus conterminos videtur statuisse; nihilominus saltem sub initium discreti erant.

FINES. *Ab Occidente* Idice Fl. diuidebantur à Boiis; *à Meridie* Apennino monte, à Tuscis; *ab Oriente* Vtente Fl. *Montone*; denique *à Septentrione* Pado Fl. à Venetis.

N V M. 5. De Senonibus.

NOMEN & ORIGO. Straboni Σένορες & Σάνορες dicuntur; Ptolemæo Σένουρες; Polybio Σήνορες; Diodoro Σένουρες. Orti sunt à Senonibus Gallis *ceux de Sens en Bourgogne*, & ab iis dicta Sena Gallica *Senigaglia*, vltimique omnium Gallorum, vt præmonuimus, Alpes transgressi sunt.

LOCVS & REGIO. Vbi autem habitarent primùm, non satis inter scriptores liquet. Liuius enim lib. 5. conluisse ait in eo tractu qui extenditur inter fluuios Vtentem *Montone*, & Æsim *Esino*. At

Diodorus lib. 14. scribit eos occupasse remotissimum ex montibus ad mare collem, vbi cum nimio æstu grauentur, nouas sedes quærere decreuisse. Auctor tamen de viris illustribus, ait sterilitate coactos inde excessisse. Appianus verò in Annibalicis, & Procopius in Gothicis aliter sentiunt: tradunt enim Gallos ab vrbe quam ceperant per Camillum repulsos Apenninum transcendisse, & hîc sedes collocasse, vbi mox eorum statuemus fines; quæ opinio parum probabilis est. Itaque cum Cluuerio arbitror primum Senones ad Sinum Adriaticum confedissee, & illectos pulcritudine, & amœnitate Tusciæ quam habebant ante oculos, inuitatos etiam ab Arunte Clusino, ob vxorem à Lucumone corruptam, etiam oblati frugibus, Clusium obsedissee cum transissent per locum qui Sapinia Tribus dicitur ad fontes Sapis Fl. vbi hodie *Bagni di S. Maria*; relicto Clusio Romam perrexisse, victisque turpiter ad Alliam Romanis urbem incendisse, ex cuius ruinis per Camillum eiecti sunt.

Quomodo autem & quando deserint Senones; non est leuior difficultas. Strabo ait exterminatos esse; Ρωμαῖοι τὸν τῶν Ἑλλήνων: & paulò post ἀφανισθέντων Σενώνων, cum tamen Boios expulsos esse dicat. Sed quomodo id contigerit Polybius lib. 2. vtcumque expedit. Narrat M. Curium Dentatum, cum iis ad Aretium pugnantem Legatos misisse pro captiuis redimendis, sed hos interfectos esse; Romanos in perfidos irruisse fortiter, & partim cecidisse, partim expulisse: consulatus autem M. Curij Dentati in annum V. C. 463. cadit. Attamen Dionysius Halicarn. in Excerptis legationum, & Florus lib. 1. cap. 14. innuunt exterminatos esse; ita loquitur Florus: Po. Ro. sic Senones persecutus est, vt hodie nulla vestigia supersint; deuicti sunt ad lacum Vadimonis, &c. ne quis extaret qui incensam à se Romam gloriaretur. Ex quibus conficitur à M. Curio Dentato deuictos, Senaque coloniã constitutã ultra Rubiconem confedissee, ac demum in pugna ad Vadimonem contra Dolabellam omnes concidisse.

Eorum ager exinde modò dictus est Picenus, modò Gallicus, de cuius fertilitate dicemus in Admirandis ex Varrone, & Columellã: Liuius tamen lib. 23. agros Gallicum & Picenum distinguit; & 39. coloniã Potentiam in Piceno, Pisaurum in Gallico agro sitas ait.

FINES. Liuius lib. 5. Senones recentissimi aduenarum ab Vtente Fl.

Fl. Montone ad Æsim Fiumefino : separabant itaque Senones ab Occidente Vtens Fl. à Lingonibus, ab Oriente Æsis Fl. à Piceno; à Septentrione mari supero eluebantur; à Meridie primis montibus, & oræ maritimæ propinquioribus; nam Sarfinam & Vrbinum dicuntur Vmbri retinuisse.

N V M. 6. De Gætatis.

STRABO lib. 5. Geogr. suæ, ait GÆSATAS vnà cum Senonibus Romam cepisse, immo & Galliæ Cispadanæ partem incoluisse; quod vnus inter veteres Geographos asseruit. Nam discimus ex Polybio lib. 2. Gallos Cisalpinos sollicitasse Transalpinos qui inter Rhodanum accolebant *Gætatas*; è re dictos, quòd æra bellando merere solerent *ἄλλο τὸ μισθὸν ἀπαιτεῖεν Γαισάτας ποροαγορευόμενοι*. Vnde Orosius lib. 4. cap. 13. negat Gætatarum nomen esse Gentis, sed Mercenariorum Gallorum ait esse. Strabo autem duas expeditiones Gallorum confudit, primam qua vrbs incensa est, alteram quæ contigit anno vrbis c. 528. vt bene Cluuerius probat.

§ 2. Geographica descriptio populorum Galliæ Cispadanæ.

N V M. 1. *Ligures*, le Marquisat de Saluces, partie du Piedmont, la pluspart du Montferrat, toute la coste de Genes, la Seigneurie de Mourgues, partie du Comté de Nice, & la partie du Duché de Milan qui est au deçà du Pau.

Ligures olim diuisi sunt in *Capillatos* & *Montanos*. *Capillati*, loca maritima incoluerunt, vt testantur Plinius, & Dio; *Montani* ad Apenninum, & ad Alpes.

Ligures Capillati.

V E- { N I C Æ A Massiliensium: *Nice en Prouence*; ad cuius discrimen Asiatica dicitur *Nicée*, aliter *Nice en Bithynie*; sic dicta est à Massiliensium victoriâ de Liguribus.
 D I- { Herculis Monœci portus, hodie *Monaco* aliter *Mourgues*, malè *Villa-Franca*. Hinc Mancinus in Numantinos proficiscens audiit, *Mancine mane*.

Parall. Geogr. Tom. II.

B B b b